

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

222. Olim allatæ fuerunt mihi duæ dubitationes. An Sacerdos, qui
omitteret in consecratione particulam enim, conficiat Sacramentum, vel
saltem peccet mortaliter? Secundò, quid si dicat, Hic est enim ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

trah. 2. gloss. 8. ubi sic asserunt. [Quando dize el celebrante, *Hanc igitur oblationem*, &c. ha de tener la palma de las manos sobre la Hostia y calix, no pegadas al calix, sino en el ayre, cerca del, que esso quieren dezir aquellas palabras, *versus, ac supra calicem*. Y los pulgares han de estar en la parte superior cruzados, el derecho sobre el izquierdo, como se responde en Roma.] Ita supradicti DD. Et ita observatur in tota nostra Religione, & etiam observabat supradictus Religiosissimus PRINCEPS, cuius preclaras virtutes, & generis magnitudinem, silendo venerabor, quia ut asserbat de Imperatrice Placidia Cyrill. Alexand. lib. de fid. omnis sermo noster eius nobilitate inferior est, & scatur abque rubore se videtur. Verum pro nunc satis mihi felicitate erit huic meorum Resolutionum Moralium tertie parti cum Augusto eius NOMINE finem imposuisse.

RESOL. CCXXII.

Olim allata fuerunt mihi dua dubitationes. An Sacerdos qui omittet in consecratione particulam enim, conficiat Sacramentum, vel saltem peccet mortaliter. Secundo, quid sit dicat: Hic est enim Calix, S, pro X, utendo. Et deducitur, an si Sacerdos dicendo tantum, Te absolvo, & relinquet, in nomine Patris & Filij, & Spiritus Sancti, secluso scandalo, & contemptu peccet mortaliter? Et quid, si in forma Baptismi omittet Amen, Ego, In, & diceret: Baptizo te nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, an ratione paruitatis materia non peccet mortaliter? Et an Sacramentum Baptismi ministratum sub hac forma, Ego te Baptizo in nomine Patris, & Filia, & Spiritus Sancta, sit validum? Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 14.

etiam si id faciat ex contemptu, non peccabit mortaliter, dummodo contemptus sit intra limites illius levis materiae. Etenim contemptus diuinae legis, determinatus ad materiam peccati venialis, solum est culpa venialis. Et Soto existimat hoc esse probabile. Quo fit, ut qui in forma Eucharistiae praetermitteret illam particulam enim, non peccaret mortaliter. Haec Cabrera. Sicut etiam, ut notat Valent. ex Soto rom. 4. disp. 7. q. 1. punct. 3. si Sacerdos dicendo tantum *Te absolvo*, &c. relinqueret, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, secluso scandalo & contemptu, non peccaret mortaliter. Et secundum Bonac. & alios de sac. disp. 2. q. 2. punct. 4. n. 16. qui in forma Baptismi omittet, Amen, Ego, In, & diceret, *Baptizo te nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti*, ratione paruitatis materiae, non peccaret mortaliter. Et haec circa primam dubitationem.

3. Quoad secundam, respondi eodem pacto, nempe Sacerdotem conficere sacramentum, & non peccare nisi tantum venialiter, secluso scandalo, & contemptu. Ita Pitigian. in 4. sent. p. 2. disp. 3. q. 2. art. 14. Ratio est, quia illa littera S, communi modo concipiendi, non tollit significationem substantialem. Quamuis enim in rigore vox illa, calix, habeat aliam significationem, quam calix, tamen quatenus profertur in ipso actu consecrationis vini, significat calicem ex communi modo percipiendi, & per consequens deprauiatio, & corruptio illius vocis, non reddit irritum sacramentum, nam talis variatio non censetur substantialis, sed accidentalis. Habeo pro hac opinione omnes illos Authores, qui asserunt sacramentum Baptismi administratum sub hac forma, *Ego te baptizo in nomine patris, Filia, & Spiritus sancta*, validum esse. Hi sunt D. Thom. in 3. p. q. 60. art. 7. ad 3. Angel. ver. Baptisma, 2. n. 15. Tabiena eod. verb. 3. n. 15. D. Anton. 3. p. tit. 14. cap. 23. § 3. Sotus in 4. disp. 1. q. 1. art. 7. Suar. & alij. Excusabitur etiam, ut dixi, a peccato mortali ratione leuitatis materiae. Salua, &c.

Sup. his in tom. 1. tr. 4. Ref. 7. signa ter prope finem, &c. & pro dictione Ego, contra in hoc textu in tom. 1. tr. 1. Ref. 4. §. 1. in fine, & in Resol. 60. §. Tertio ante medium, & ver. Cerrum est, & pro dictione Amen, in praedicto §. & ver. & pro particula In, ibi in Ref. 17.

Sup. hac forma in tom. 1. tr. 4. Ref. 5. §. Dico igitur, ante medium, & ver. Maior constat, & in alio §. eius not.

RESOL. CCXXIII.

An si quis in omnibus tribus Missis dici solitis successiue, & immediate in die Natiuitatis Domini relinqueret particulam enim, in consecratione Corporis, vel Sanguinis, peccaret mortaliter? Et supponitur omittentem in consecratione particulam enim, in caeteris diebus, & Missis: non peccare mortaliter, secluso scandalo & contemptu. Sed quid est dicendum, si supradicta tres Missae in die Natiuitatis Domini non dicantur successiue, & immediate una post altera, sed prima dicatur post mediam noctem, altera in Aurora, & tertia tempore solis: an in isto casu, si celebrans Sacerdos omittet in consecratione in praedictis tribus Missis particulam enim, peccet mortaliter? Idem est dicendum in supradictis casibus, si in qualibet Missa diei Natiuitatis Domini Sacerdos omittet in Canone tria nomina alicuius Sancti. Ex part. 10. tr. 16. & Misc. 6. Ref. 3. 2. alias 31.

§. 1. Suppono contra Reuerendiss. Candidum 10. 3. disp. 2. art. 4. dub. 4. & alios, omittentem in consecratione particulam Enim, non peccare mortaliter, secluso scandalo, & contemptu, quia illa omisso videtur materia leuis, & ita tenent Doctores, quos etiam me citato adducit Leandrus de sac. tom. 2. tr. disp. 9. q. 4. & me citato Dicaillus de sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 3. dub. 5. n. 63. & me citato Auerla de Sac. Euch. 9. 6. sect. 2. & me citato Martin. de San Ioseph in Mon. Confess. to. 1. lib. 2. tr. 3. de Euch. n. 4. & me citato Garz.

Sup. hoc, quod hic supponitur in Ref. praeterita, & in Ref. seq. in fin. §. D. xi. & in Refol. 1. post seq. §. vii. & in to. 1. tr. 1. Ref. 4. §. 1. & in Ref. 101. §. vii. cursum in principio.

M in

§. 1. Ad primam dubitationem responderet Fernandez in suo exam. theolog. p. 3. c. 4. §. 6. n. 2. & Didac. Nugnus in 3. p. tom. 1. q. 78. art. 2. dictum Sacerdotem conficere Sacramentum, sed peccare mortaliter. Et si arguas, ait ille, contra hoc, quoniam illa particula est res leuissima, & ex alia parte vere sacramentum conficitur sine illa: Ergo licet habeat forma aliquam imperfectionem, sine illa, erit tamen imperfectio leuissima, atque adeo ex paruitate materiae, erit tantum peccatum veniale illam omittente. Respondetur, quod licet illa particula secundum se sit leuissima, tamen propt. continetur in forma, res grauis est, quoniam maxime conueniebat ad excellentiam istius Sacramenti, ut expressè significaretur certitudo consecrationis, & vniuersa Ecclesia ponit illam particulam, tanquam rem grauem. Haec Nugnus. 2. Sed ego his non obstantibus, consuli talem Sacerdotem conficere sacramentum, & contra Nugnum peccare tantum venialiter: nam sine illa particula enim, adhuc saluatur sensus ipsius formae. Ergo. Et leuitas materiae excusat a peccato mortali: & ita sentiunt Henriquez lib. 8. cap. 16. n. 4. Coninch in 3. part. q. 78. art. 2. dub. 2. n. 37. Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 59. sect. 1. Sed ponam hic pro tollendis scrupulis aurea verba Petri de Cabrera in 3. part. de sacram. q. 60. art. 8. disp. 2. n. 2. Quando mutatio (ait ille) & secundum rei veritatem, & secundum estimationem ipsius ministri, accidentaliter se habet ad formam sacramenti, nec tollit eius veritatem, tunc minister peccabit tantum venialiter propter leuitatem materiae immutatae, vel additae. Imò crediderim, quod Tom. II.